

Horník předák / hornice předačka rubání a ražení (kód: 21-034-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání:	Horník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Řízení a provádění prací v porubu	3
Řízení a provádění prací při ražení horizontálních důlních děl	3
Řízení a provádění prací při likvidaci anomálních stavů	3
Řízení a provádění prací při ražení horizontálních důlních děl pomocí trhací práce	3
Řízení a provádění prací při ražení vertikálních důlních děl, nárazišť, větrných a dopravních kanálů nebo jejich rozšiřování na nově projektovaný profil	3
Zajišťování bezpečných postupů práce jím řízené pracovní skupiny	3
Provádění prací dle technologického postupu	3
Řešení technických, bezpečnostních a organizačních záležitostí s technickým dozorem	3
Informování o závadách a nebezpečných situacích	3
Indikace důlního ovzduší	3
Vedení provozní dokumentace	3
Orientace ve vyhláškách a technických předpisech týkajících se řízení, obsluhy a běžné údržby zařízení	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022 do: 29.01.2024

Kritéria a způsoby hodnocení

Řízení a provádění prací v porubu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat dobývací stroj a ostatní vybavení porubu (dobývky), vysvětlit jejich funkci a popsat jednotlivé pracovní operace a všeobecné zásady vedení důlních děl	Ústní ověření
b) Určit podle technologického předpisu a pokynů pro obsluhu a údržbu příslušného zařízení pořadí a způsob správného provedení jednotlivých činností v porubu (dobývce) při dobývání a při obsluze a údržbě zařízení	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace při dobývání	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a provádění prací při ražení horizontálních důlních děl

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat razicí kombajn a razicí komplex, vysvětlit jejich funkci a popsat jednotlivé pracovní operace	Ústní ověření
b) Určit podle technologického předpisu a pokynů pro obsluhu a údržbu příslušného zařízení pořadí a způsob správného provedení jednotlivých operací při ražení, obsluze a údržbě zařízení	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a provádění prací při likvidaci anomálních stavů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit rizika protiprůtržových, protiotřesových stavů a stavů po ujetí průvodních hornin a ostatních anomálních geomechanických vlivů a popsat jednotlivé činnosti při prevenci, řízení a provádění prací při jejich likvidaci	Ústní ověření
b) Určit podle technologického předpisu a bezpečnostních pokynů pořadí a způsob správného provedení jednotlivých operací a činností	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a provádění prací při ražení horizontálních důlních děl pomocí trhací práce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat hlavní a vedlejší pracovní operace při ražení pomocí trhací práce, případně strojní a technické vybavení při ražbě důlních děl a všeobecné zásady vedení důlních děl	Ústní ověření
b) Určit podle technologického předpisu a pokynů pro obsluhu a údržbu příslušného zařízení pořadí a způsob správného provedení jednotlivých operací	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a provádění prací při ražení vertikálních důlních děl, nárazišť, větrných a dopravních kanálů nebo jejich rozšiřování na nově projektovaný profil

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat potřebné pracovní operace při ražení vertikálních důlních děl, nárazišť, větrných a dopravních kanálů nebo jejich rozšiřování na nově projektovaný profil, případně strojní a technické vybavení při ražbě vertikálních důlních děl a všeobecné zásady vedení důlních děl	Ústní ověření
b) Určit podle technologického předpisu a pokynů pro obsluhu a údržbu příslušného zařízení pořadí a způsob správného provedení jednotlivých operací	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování bezpečných postupů práce jím řízené pracovní skupiny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhledat z vyhlášek a obecně platných právních předpisů, z technických, bezpečnostních, provozních předpisů, z dokumentace obsluhovaných strojních zařízení relevantní informace, stanovující závazná pravidla pro bezpečné provádění prací	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit toto kritérium.

Provádění prací dle technologického postupu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit, co je obsahem technologického postupu pro rubání nebo ražení. Popsat jednotlivé pracovní operace při různých technologiích ražení a dobývání a popsat povinnosti předáka a horníků při přidělování, provádění a kontrole prací dle technologického postupu	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
b) Určit podle technologického postupu pořadí a způsob správného provedení jednotlivých činností v rubání nebo ražení a v navazujících operacích	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit pracovní postup, nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace při dobývání nebo ražení, provést ji osobně nebo provést kontrolu správného provádění	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řešení technických, bezpečnostních a organizačních záležitostí s technickým dozorem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jednotlivé technické, bezpečnostní a organizační záležitosti při hornické činnosti, popsat jejich rizika a způsoby řešení a určit, které záležitosti a do jaké míry je potřebné řešit s technickým dozorem	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit toto kritérium.

Informování o závadách a nebezpečných situacích

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jednotlivé nebezpečné situace a možné závady, jejich rizika a způsoby řešení a určit, které, o čem a do jaké míry je nutno informovat nadřízené a řízené pracovníky	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit toto kritérium.

Indikace důlního ovzduší

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat složení důlního ovzduší, vlastnosti plynů a jejich nebezpečí, měřicí přístroje a způsob měření	Ústní ověření
b) Určit vhodný přenosný přístroj pro měření zadaného plynu, provést měření a určit další postup po zjištění naměřené hodnoty	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Určit správné umístění stacionárního měřicího zařízení důlních větrů a důlních plynů	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení provozní dokumentace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem údaje o provedených činnostech na pracovišti a výsledcích předepsaných kontrol bezpečnosti provozu a ochrany zdraví	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
b) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem údaje o zjištěných závadách při provozu pracoviště, poruchách a opravách zařízení	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace ve vyhláškách a technických předpisech týkajících se řízení, obsluhy a běžné údržby zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhledat z vyhlášek a obecně platných právních předpisů, z technických, bezpečnostních, provozních předpisů, z dokumentace obsluhovaných strojních zařízení relevantní informace, týkající se povinností předáka	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit toto kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí autorizovaná osoba zajistit, aby byl uchazeč seznámen s pracovištěm a se specifickými požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO) pracoviště (včetně havarijního plánu), na kterém bude praktická část zkoušky vykonána.

- splnění podmínek zdravotní způsobilosti (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=12&kod_sm1=27).

- předákem může být jen ten, kdo má potřebnou odbornou praxi a složil zkoušku z odborných znalostí a z příslušných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu

- předák pro vedení důlních děl musí mít nejméně tříletou odbornou praxi při vedení důlních děl

Tato zkouška z profesní kvalifikace nezaručuje splnění všech právních požadavků na výkon daného povolání - je zapotřebí splnit všechny požadavky stanovené právními předpisy

pro výkon této profese – především § 12, § 15, § 19 odst. 2 a § 225 vyhlášky č. 22/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při dobývání nevyhrazených nerostů v podzemí, ve znění pozdějších předpisů.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 3 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru hornictví nebo strojírenství a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti hornictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování hornictví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na hornictví nebo strojírenství a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti hornictví nebo ve funkci učitele odborných předmětů hornictví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba musí být držitelem oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem podle věty první § 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- důlní pracoviště vybavená dobývacími nebo razicími stroji
- školicí pracoviště na povrchu vybavená interaktivními tabulemi
- přístroje pro měření důlních plynů (interferometr, detektor CO)
- technická, provozní a výkresová dokumentace (dobývací stroje, razicí stroje, rubání, čelby, náraží, těžní a výdušné třídy, jámy)

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 45 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
OKD, a. s.